

a fúvóka csövében
 magára szíjazta
 megnyomta a startgombot
 és ezer felé robbant a rakéta
 ezer felé robbant a mikulás
 szétszórta
 ezer felé
 a savanyúcukrot
 a csokigolyókat
 az egész falut szétszórta
 ezer meg millió felé
 repültek ezer felé
 a házak
 a gyerekek
 a töltött káposztával teli fazekak
 ezer meg millió felé repült
 minden
 ami a tegnapi világból
 az emlékeinkben maradt.

STURM LÁSZLÓ

Kemsei István laudációja

KEMSEI ISTVÁN (1944) Budapest

Kemsei István sokoldalú alkotó. Az életműből ezúttal az esszéíró és kritikust ünnepeljük. Ugyan a Kortársban főleg kritikáival van jelen, de azok valójában kis esszék. Azt vizsgálja egy-egy mű kapcsán, milyen beállítottsággal tudjuk legalábbis elviselni, lehetőleg szép reményűvé tenni az életünket, együtt és külön-külön. A műből kiolvasott életmodelleket gyakran hosszabbítja meg az alkotó életvezetésének tanulságaival, állítja a művet a személyes emlékek fénytörésébe, amennyiben ismeri az alkotót. És ő sokakat ismer, része volt egy (vagy több) hőskornak, és most tanúja, őrzője az emlékezetnek. Azt lehet mondani, hogy barátja a magyar irodalom. A művekben is a társaságot keresi. Ezen méretnek meg a kritika tárgyai: alkalmasak-e a személyiség gazdagítására? Mindez nem lenne neki – és nekünk – ilyen fontos, ha nem kísértené folyton az értelmetlenség abszurditása. Ám több benne a bizalom, mint a kétségbeesés, ezért jó érzéssel olvassuk írásait. Érezzük a kiegyensúlyozottság derűjét. Nagy szó ez mindig, de különösen évtizedeinkben, amikor számos író tévedt be a mindent lefokozni akarás egyoldalúságába. Kemsei írásai azt sugallják: igenis van még tétje a létezésünknek, van választásunk, tehát van erkölcs, és persze az irodalomnak is meg kell hogy legyen az erkölcsé.

Tudjuk, megvannak a veszélyei a személyes érintettségnek, az emlékezés lírájának. Nála mind ez nem siklatja tévútra a szakszerűséget. Épp ellenkezőleg: kiteljesíti azt. És talán alkotói módszernek sem utolsó: megkímél a fárasztó okoskodásoktól. Szinte csak az értelmezés jól átszűrt esszenciáját kapjuk, az irodalom élményszerű és életszerű örömét.

Végül emlékezve Pista vadevezős múltjára (és az ezt megörökítő remekművére, *A szederinda szemére*), mit is kívánhatnánk mást, mint amihez hasonlót annyi emlékkönyvbe róttak már: evezz, evezz az irodalom és az élet tengerén!